

عنوان درس: پرستاری مراقبتهای ویژه ۴ (اصول مراقبت های ویژه پرستاری دستگاه کلیوی و مجاری ادراری-جراحی کلیه و مجاری ادرار)

شماره درس: ۵۱۲۵۰۷

نوع درس: نظری

تعداد واحد: 1

رشته، مقطع و ترم دانشجو: دانشجویان ترم دوم کارشناسی ارشد پرستاری مراقبتهای ویژه
دروس پیش نیاز: مقدمه‌ای بر پرستاری ویژه، پایش، داروشناسی، مباحث عمومی در پرستاری پیوند اعضا

مسئول درس: خاتم ناهید شاهقلیان

اسامی مدرسین: خاتم ناهید شاهقلیان

تلفن و آدرس پست الکترونیکی مسئول درس: ۳۷۹۲۷۵۴۴

Email: shahgholian@nm.mui.ac.ir

مقدمه:

در این درس دانشجویان ضمن فراگیری شایع ترین بیماریهای داخلی و جراحی کلیه بالاخص بیمارانی که در شرایط بحرانی قرار می گیرند و نیازمند بستری شدن در محیط های ویژه می باشند با جدیدترین تکنیکهای درمانی و شیوه های نوین درمانی و مراقبتی آشنا خواهند شد. اساس یادگیری سامانه های مختلف فیزیولوژیک و نیازهای درمانی بیماران بر اساس الویت های مراقبتی (بر اساس فرایند پرستاری) از بیماران و مراقبت های ویژه و تخصصی خواهد بود.

اهداف کلی:

آشنایی با اصول مراقبت های ویژه پرستاری دستگاه کلیوی و مجاری ادراری-جراحی کلیه و مجاری ادرار با تاکید بر آموزش به مددجویان (بیماران - خانواده - دانشجویان کارشناسی و.....).

اهداف رفتاری:

دانشجو پس از پایان درس قادر خواهد بود که :

- ۱- آناتومی و فیزیولوژی دستگاه کلیه و مجاری ادراری و تنظیم مایعات و الکترولیتها را بیان نماید.
- ۲- نحوه ارزیابی بیماران با اختلالات کلیه و مجاری ادراری را توضیح دهد.
- ۳- تشخیص های پرستاری رایج در بیماران کلیه و مجاری ادراری را فهرست کند.
- ۴- آزمایشات مختلف مربوط به کلیه و مجاری ادراری را تفسیر نماید.
- ۵- علائم و نشانه ها و مراقبت در نارسایی حاد و مزمن کلیوی را بیان کند.
- ۶- عوارض نارسایی کلیه مانند اختلال مایعات و الکترولیتها، تغذیه و متابولیک، خونی، استخوان و روانی را بشناسد.
- ۷- مراقبتهای بیماران پس از تروما و جراحی کلیه و مجاری ادراری را بیان نماید.
- ۸- مراقبتهای ویژه در بیماران با نارسایی کلیه را لیست نماید.
- ۹- مراقبتهای ویژه در بیماران با پیوند کلیه را شرح دهد.
- ۱۰- مراقبتهای ویژه در دیالیز صفاقی و همودیالیز را توضیح دهد.

روش تدریس:

این درس با استفاده از روش های سخنرانی، اکتشافی و بحث گروهی و با رویکرد تفکر انتقادی و متمرکز بر حل مسأله ارائه خواهد شد.

تکالیف:

دانشجویان مکلفند با استفاده از منابع معتبر علمی و جدیدترین متدها و تکنیکهای آموزشی بطورداوطلبانه (با هماهنگی مسئولین درس ویژه ۳ و ۴) یکی از تکالیف پیشنهادی زیر را بگونه ای انتخاب نمایند ، که هر دانشجو در هر کدام از دروس بطور متفاوت از یکدیگر عمل نموده و هر سه روش را پوشش دهد.(بطور مثال دردرس داخلی جراحی ۱ تکلیف دوم، برای داخلی جراحی ۲ تکلیف اول و برای داخلی جراحی ۳ تکلیف سوم را انجام دهد)

دانشجویان موظفند حداقل یک هفته قبل از ارائه ، تکلیف خود را (طبق برنامه زمانبندی با توجه به موضوع انتخابی) به استاد مربوطه تحویل دهند.

۱) تدوین و ارائه یک سمینار (در حضور اساتید مربوطه و سایر همکاسیها، ترجیحاً در شرایط بالینی و با حضور پرسنل و دانشجویان کارشناسی و...) در مورد یکی از شایعترین بیماریهای کلیوی یا جراحیهای کلیه و مجاری ادرار (مطرح شده در برنامه درسی) با تاکید بر آزمایشات پاراکلینیکی- معاینات فیزیکی و چگونگی مراقبت های پرستاری بر اساس فرآیند پرستاری (با تاکید بر مفاهیم مربوطه، تکنیک جمع آوری و کیفیت داده ها - تفسیر داده ها، مشکلات و راه های رفع مشکل).

جهت انجام این تکلیف دانشجویان ضمن مراجعه به جدیدترین منابع (حداقل ۵ منبع لاتین) سمینار خود را حداقل یک هفته قبل از ارائه (طبق برنامه زمانبندی که با توجه به موضوع سمینار در جدول مشخص گردیده است) به استاد مربوطه تحویل دهد.

لازم به ذکر است که مطلب تهیه شده می بایستی با فونت ۱۴ و خط lotus بین ۲۰-۱۵ صفحه باشد با ذکر رفرنس استفاده شده در داخل متن و همچنین در انتها، بر اساس اصول رفرنس نویسی.

۲) تدوین یک برنامه آموزشی جهت مددجویان (بیمار و خانواده) مبتلا به یکی از اختلالات سیستم کلیوی و مجاری ادراری (مطرح در طرح درس) شایع (بر اساس اعلام نیاز مراکز آموزشی و محیط های بالینی) با توجه به خصوصیات ذیل:

الف) استفاده از حداقل ۵ رفرنس معتبر خارجی

ب) در قالب یک دفترچه آموزشی

ج) مشتمل بر معرفی بیماری، علائم و نشانه ها، فاکتورهای مستعد کننده، درمان و مراقبت های مربوطه

د) با نگارش ساده و در حد فهم و درک بیماران

ر) دارای تصویر، آمار، جدول و... هر آنچه که به فهم بهتر مطالب کمک نماید

ز) با ذکر رفرنس استفاده شده در داخل متن و همچنین در انتها. بر اساس اصول رفرنس نویسی.

۳) تدوین و ارائه جدیدترین یافته های علمی در خصوص علائم و نشانه ها- متدهای درمانی و مراقبتی یکی از اختلالات مطرح شده در طرح درس. با توجه به معیارهای زیر:

الف) استفاده از حداقل ۵ رفرنس معتبر خارجی

ب) با ذکر رفرنس در داخل متن و در انتهای مطلب بر اساس اصول رفرنس نویسی.

ج) رفرنسها می بایستی از منابع ۵ سال گذشته باشد

روش ارزشیابی:

۱- تدوین تکلیف انتخابی و ارائه آن ۳۵%

۲- حضور فعال (ارائه خلاصه مطالعه انجام شده - پرسش و پاسخ و...) ارائه به موقع تکالیف و... ۵%

۳- آزمون ترم ۶۰%

سیاست ها و قوانین درس :

۱) حضور به موقع دانشجویان در جلسات درس

۲) مطالعه مطالب مربوطه از منابع معرفی شده، قبل از حضور در کلاس و بحث در مورد جدیدترین یافته ها

۳) ارائه تکالیف بصورت نسخه نرم و نسخه سخت به استاد مربوطه، گرفتن نظرات وی و ارائه در موعد مقرر

۴) ارائه پیشنهاد و نقد جلسات درس به منظور بهبود کیفیت کلاس

منابع:

- 1) Linda D, Urden Kathleen M. "Critical Care Nursing: Diagnosis And Management. 8TH edition. Elsevier :2018
- 2) Kallenbach JZ. Review of Hemodialysis for Nurses and Dialysis Personnel.. Elsevier Health Sciences; 2015
- 2) Lynne Thelans "Critical Care -Nursing Management", Mosby Edition: 7nd, 2014.
- 3) LeMone P., Burke KM., Medical Surgical Nursing: Critical thinking in client care, 4th ed. Pearson Prentice Hall, New Jersey. 2012

4) Brenner, B.M. **Textbook of Nephrology**. 8th edition. Elsevier Saunders. 2010.
 5) Lynne Thelan, Joseph Davie, Linda Urden, Mary Lough **"Critical Care Nursing: Diagnosis And Management : Quick Critical Care Reference"**
 Mosby Edition: 2nd: 2002.

عنوان درس: اصول مراقبت های ویژه پرستاری دستگاه کلیوی و مجاری ادراری-جراحی کلیه و مجاری ادرار

نیمسال تحصیلی و سال: دوم ۱۳۹۸-۱۳۹۷

زمان کلاس: شنبه ۱۰-۸ مکان کلاس: کلاس ۲۴

جدول زمانبندی درس ویژه (۴)

استاد	موضوع	ساعت	جلسه
خانم شاهقلیان	معرفی درس، مروری بر آناتومی و فیزیولوژی دستگاه کلیه و مجاری ادراری	۸-۱۰	اول
خانم شاهقلیان	نارسایی حاد کلیه: آسیب شناسی، علل و عوامل، تشخیص و مراقبت و آسیب پذیری، خانوادگی و اجتماعی	۸-۱۰	دوم
خانم شاهقلیان	نارسایی مزمن کلیه: کاهش و افزایش حجم مایعات، تغییرات تغذیه ای، فشارخون، متابولیک، دوز داروها، سازگاری بیمار و خانواده	۸-۱۰	سوم
خانم شاهقلیان	تفسیر آزمایشات خون، ادرار، رادیوگرافی و بیوپسی	۸-۱۰	چهارم
خانم شاهقلیان	تفسیر اختلال تعادل الکترولیتها: کاهش و افزایش سدیم، پتاسیم، کلسیم، فسفر و منیزیم خون و مراقبتهای مربوطه	۸-۱۰	پنجم
خانم شاهقلیان	همودیالیز، کاربردها و مراقبتهای آن در بیماران ویژه	۸-۱۰	ششم ۳
خانم شاهقلیان	دیالیز صفاقی، کاربرد و مراقبتهای آن در بیماران ویژه	۸-۱۰	هفتم
خانم شاهقلیان	پیوند کلیه و مراقبتهای مربوطه	۸-۱۰	هشتم
خانم شاهقلیان	مراقبت ویژه از بیماران تحت جراحی و ترومای کلیه و مجاری ادراری و ارژانسهای ارولوژی	۸-۱۰	نهم

تاریخ جلسات متعاقبا اعلام می گردد.

*شناسنامه کامل درس در web site دانشکده www.nm.mui.ac.ir در دسترس می باشد